

Zorgplicht behelst ook verantwoorde afwikkeling

Marjorie Sinke

Sinds de uitbraak van de financiële crisis 2008 is het aantal zelfmoorden in Nederland met 30% gestegen. Een droevig, breed in de media uitgemeten voorbeeld was de zelfdoding, begin 2012, van een klant van Rabobank op de dag dat zijn (droom)huis vanwege betalingsachterstanden geveild zou worden. De schuld van de man, die leefde van een bijstandsuitkering aangevuld met wat 'kluswerk', was onder toezicht van hypotheekverstrekker Rabo opgelopen tot € 600.000. Het door de financiële wereld in het leven geroepen klachteninstituut Kifid meent dat deze financiering verantwoord was en veroordeelt Rabobank slechts tot het betalen van een schadevergoeding aan de nabestaanden omdat er te snel tot executie zou zijn overgegaan. Toch behoeft het geen betoog dat hier wel degelijk sprake was van een ernstige vorm van overfinanciering en dus schending van de zorgplicht.

In een andere zaak oordeelde het Hof dat de kredietgever die zijn klant een krediet verschaft boven de maximale kredietruimte schadeplichtig is. Als de kredietgever had voldaan aan zijn zorgplicht had hij de financiering moeten afraden. Als de rechter de lijn uit deze Afab overcrediteringszaak hier door zou trekken, is de bank schadeplichtig. De schade bestaat dan uit de rente (al betaald en nog te betalen) over de te veel verleende (hypothecaire) lening.

Maar beperkt de zorgplicht zich wel uitsluitend tot het in het specifieke geval verantwoord lenen? Moet de bank daarnaast niet alles in het werk stellen om de klant, die buiten zijn schuld in de financiële problemen raakt en geen kant meer op kan, te helpen bij een verantwoorde afwikkeling, in plaats van deze onder extreme psychologische druk te zetten door bijvoorbeeld (dreiging van) executieverkoop?

In Frankrijk hangt de oud-topman van France Telecom, dat zijn werknemers onder extreem hoge psychologische druk zette, een celstraf van een jaar en een boete boven het hoofd. Hij wordt (mede) verantwoordelijk gehouden voor de zelfmoord van circa 35 mensen. Ook ons Openbaar Ministerie zou er goed aan doen om, als een zelfdoding in hoofdzaak gerelateerd is aan het optreden van de bank, actie te ondernemen.

Marjorie J. Sinke is advocaat bij de Waard CS.